

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA
==== Izpitna pola 2 =====

A) Naloge izbirnega tipa

B) Strukturirani eseji

Torek, 30. maj 2023 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

Konceptni list

Konceptni list

Konceptni list

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 1 5 4 1 1 2 0 7

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPO

1. Ena od značilnosti znanstvenega spoznavanja je objektivnost, kar pomeni, da
 - A so spoznanja pridobljena načrtno.
 - B je raziskave mogoče ponoviti in preveriti.
 - C so spoznanja čim bolj neodvisna od raziskovalca.
 - D so spoznanja utemeljena z mnenji avtoritete.
2. Naloge psihologa Tadeja v službi so različne: spremljanje in izboljševanje motivacije zaposlenih, reševanje konfliktov med njimi, občasno tudi izbira ustreznega kandidata za novo delovno mesto. Na področju katere psihološke panoge deluje Tadej?
 - A Pedagoške psihologije.
 - B Psihologije dela.
 - C Obče psihologije.
 - D Socialne psihologije.
3. V eksperimentu proučujemo, kako poslušanje glasbe vpliva na oceno na testu znanja mladostnikov. Kaj pri tem je neodvisna in kaj odvisna spremenljivka?
 - A Neodvisna spremenljivka: ocena na testu znanja; odvisna spremenljivka: mladostniki.
 - B Neodvisna spremenljivka: ocena na testu znanja; odvisna spremenljivka: poslušanje glasbe.
 - C Neodvisna spremenljivka: mladostniki; odvisna spremenljivka: ocena na testu znanja.
 - D Neodvisna spremenljivka: poslušanje glasbe; odvisna spremenljivka: ocena na testu znanja.
4. Kaj označuje pojem razpršenost podatkov?
 - A Rezultat, ki se največkrat pojavlja.
 - B Odstopanje od normalne porazdelitve.
 - C Obseg gibanja posameznih rezultatov.
 - D Razvrščanje podatkov v razrede.
5. Kako razlikujemo afekte in razpoloženja?
 - A Glede na jakost in trajanje čustev.
 - B Glede na jakost in aktivnost čustev.
 - C Glede na vrednost in jakost čustev.
 - D Glede na raznovrstnost in jakost čustev.
6. Kateri izmed navedenih primerov ponazarja povezanost med posameznikovo motivacijo in zaznavanjem?
 - A Jezen mladostnik se teže spravi k učenju.
 - B Lačen mladostnik prej zavoha skuhano kosilo.
 - C Mladostnik si laže zapomni snov, ki ga zanima.
 - D Radoveden mladostnik bo dlje časa vztrajal pri reševanju fizikalne naloge.

7. V kateri trditvi so ustrezeno navedeni dražljaji, čutilo in občutek?
- A Vidne dražljaje sprejema čutilo oko, nastane občutek svetlobe.
 - B Svetlobne dražljaje sprejema čutilo oko, nastane občutek vida.
 - C Toplotne dražljaje sprejema čutilo jezik, nastane občutek okusa.
 - D Mehanske dražljaje sprejema čutilo nos, nastane občutek bolečine.
8. Sprememba občutljivosti čutnega organa zaradi daljše izpostavljenosti dražljajem se imenuje
- A pozornost.
 - B absolutni čutni prag.
 - C čutna adaptacija.
 - D diferencialni čutni prag.
9. V kateri trditvi so pravilno poimenovane in opisane tri vrste spomina?
- A Dolgotrajni in delovni spomin sta si različna po času trajanja; trenutni in dolgotrajni spomin sta podobna po obsegu.
 - B Trenutni in dolgotrajni spomin sta podobna po času trajanja; trenutni in kratkotrajni spomin sta podobna po obsegu.
 - C Trenutni, kratkotrajni in delovni spomin so si podobni po času trajanja.
 - D Trenutni, dolgotrajni in delovni spomin so si podobni po obsegu.
10. Katera trditev o Piagetovih stopnjah mišljenja **ne** velja?
- A Predlogične oblike mišljenja se pojavljajo pred otrokovim 7. letom starosti.
 - B Za miselni razvoj med 2. in 4. letom so značilni predpojmi.
 - C Razmišljanje o hipotetičnih situacijah se razvije na stopnji formalnih operacij.
 - D Centracija mišljenja se pojavi na stopnji konkretnih operacij.
11. Jana je precej priljubljena med sošolci, saj je družabna, živahna, zgovorna, rada je v središču pozornosti in vedno hoče biti vodja. Kateri pol osebnostne dimenzijske je razviden iz Janinega opisa?
- A Ekstraverternost.
 - B Odprtost.
 - C Nepsihoticizem.
 - D Nenevroticizem.
12. Kaj pomeni izraz mentalna starost posameznika?
- A Njegovo dejansko starost.
 - B Razvojno stopnjo, na kateri je posameznik.
 - C Število uspešno rešenih nalog na testu inteligentnosti.
 - D Povprečen dosežek v populaciji, ki ji pripada posameznik.

13. Dveletna Tereza z zanimanjem opazuje kahlico, ki sta ji jo kupila starša. V naslednjih tednih se bo naučila zadržati izločanje in ne bo več potrebovala pleničk.

V kateri fazi psihoseksualnega razvoja je deklica?

- A V oralni fazii.
- B V analni fazii.
- C V falični fazii.
- D V genitalni fazii.

14. Ko je novinarka vprašala enega od mimoidočih, kaj meni o istospolno usmerjenih, je ta razburjeno odgovoril: »Ne prenesem jih, v svojem podjetju jih nikoli ne bi zaposlil.« Kaj je oseba izrazila s svojo izjavo?

- A Predsodek – diskriminacijo.
- B Predsodek – ogovarjanje.
- C Negativno stališče.
- D Spolni stereotip.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. Maslow v svoji teoriji hierarhije potreb deli potrebe na osnovne oz. nižje potrebe ter na višje potrebe. Opišite dve značilnosti osnovnih (nižjih) potreb ter dve značilnosti višjih potreb in poimenujte najvišjo potrebo v hierarhiji. S primerom ponazorite vedenje zdravstvenega delavca, ki se obnaša v skladu s to teorijo, in vedenje zdravstvenega delavca, za katerega hierarhija potreb ne velja. Pojasnite, zakaj prvi primer, ki ste ga navedli, teorijo potrjuje, in zakaj hierarhija potreb za drugi primer ne velja. Pojasnite, kako nam lahko poznavanje hierarhije potreb po Maslowu pomaga v življenju (tri pojasnitve) in kako lahko posameznik sam pripomore k uresničevanju najvišje potrebe (dve pojasnitvi).

M 2 3 1 5 4 1 1 2 1 .

11/20

2. John Watson je v svoji raziskavi z dečkom Albertom proučeval, kako se s klasičnim pogojevanjem naučimo doživljati strah. Opišite potek te raziskave in navedite še dve drugi obliki učenja, s katerima se lahko učimo čustev. Za vsako od navedenih dveh oblik učenja razložite, kako pri njej poteka učenje doživljanja ali izražanja čustev, in to ponazorite na primeru učenja strahu pri otroku. Presodite in pojasnite, kateri dejavniki poleg učenja še vplivajo na doživljanje in/ali izražanje čustev (tri presoje s pojasnitvami).

M 2 3 1 5 4 1 1 2 1 3

13/20

3. V družbeni skupnosti se ljudje lahko vedemo disocialno in agresivno. Opredelite disocialno in agresivno vedenje in navedite tri primere agresivnega vedenja v družini. Razložite, zakaj bi lahko vedenje dijaka, ki izsiljuje sošolca za denar, uvrstili med oblike disocialnega vedenja. S pomočjo vedenjske in frustracijske razlage agresivnega vedenja razložite, zakaj ta dijak izsiljuje sošolca. Pojasnite načine, kako bi lahko v družini in šoli preprečevali nastanek disocialnega vedenja pri mladostnikih (skupaj pet pojasnitve).

M 2 3 1 5 4 1 1 2 1 5

15/20

4. Ena od človekovih zmožnosti je, da se zaveda samega sebe in zato oblikuje tudi samopodobo. Poimenujte in opišite štiri področja samopodobe. Na primeru mladostnika ponazorite negativno samopodobo na dveh področjih, na primeru njegovega prijatelja pa ponazorite pozitivno samopodobo na drugih dveh področjih. Vsako področje v obeh primerih ponazorite s po dvema opisoma. Pojasnite, kako lahko sošolci in učitelji vplivajo na oblikovanje pozitivne samopodobe na različnih področjih samopodobe (skupaj tri pojasnitve), in predlagajte dva načina, kako lahko mladostnik sam pripomore k ohranjanju pozitivne samopodobe.

M 2 3 1 5 4 1 1 2 1 1

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.